

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIX (53) • ŠTEV. (Nº) 34

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 14 de septiembre - 14. septembra 2000

Emigracija je važen ud Slovenije

Nagovor predsednika ZS Toneta Mizerita ob sprejemu državnega sekretarja Zorka Pelikana pri Medorganizacijskem svetu

Med nami se nahaja državni sekretar Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan. Ponovno smo torej združeni na tem mestu ob priložnosti važnega obiska iz matične domovine. Večkrat slišim vprašanja in včasih si jih tudi sam stavim, kakšen smisel imajo ti obiski in če so sploh učinkoviti. Morda večkrat res ne pomenijo konkretnih rezultatov. A smatram, da so vedno dobrodošli in pozitivni, ker nam ojačijo zavest pripadnosti Sloveniji in slovenski državi in nam vzbujajo upanje, da bo v prihodnje razmerje med nami tako, kot si ga želimo in kot mislimo, da bi moralo biti. Vsak tak stik pomeni priložnost za resno skupno iskanje medsebojnega spoznavanja in boljšega razmerja med diasporo in središčem.

Zaskrbljeno namreč ugotavljamo, da po desetih letih samostojne države Slovenija še nima stvarne in resne emigrantske politike. Nima še potrebnega zakona o emigra-

cijskega. V tem smislu upamo v prihodnje na večje razumevanje, zlasti pa, da se v odkritem in dobronamernem dialogu razjasnijo tiste točke, v katerih se razhajamo. Ena izmed bistvenih je gotovo gledanje na način in smoter pomoči, ki nam jo nudi matična država. Priznamo in smo hvaležni za dosedanjo podporo, ki ni bila majhna. Poleg posameznih kulturnih projektov beležimo podporo vsakoletnemu potovanju abiturientov našega šolskega sistema ter seminarje za izpopolnjevanje naših učiteljskih moči.

Vendar opažamo, da je neko področje, ki nenehno ostaja zapostavljeno: to so organizacijske strukture naše skupnosti, do katerih čutimo neko nerazpoloženje. Slišali smo in vidimo namen podpore in naklonjenosti naši mladini. To je hvalevredno. A če ne bo istočasno podpore strukturam, kmalu ne bo mladih, katere si pridobiti, oziroma ti mladi ne bodo več slovensko govorili niti bili zasidrani v narodne in idejne korenine svojih prednikov. Razen če je prav to skrit namen nekaterih krogov v Sloveniji, upoštevajoč da smo mi ideološka emigracija, pričevalka resnice o dobi revolucije.

In ko omenjamo podporo naši strukturi in delovanju naših organizacij, ne mislimo le na denarna sredstva, marveč tudi na razumevanje in dobronamernost v medsebojnih odnosih. In podpora strukturam je potrebna tako nam kot tudi predvojni emigraciji. Kaj malo smisla ima pošiljati nam pevce, umetnike ali funkcionarje, če se majejo temelji naših skupnosti.

Kaj pričakujemo? Želimo, da nas Republika Slovenija upošteva kot skupnost s svojimi izrazitimi posebnostmi. Hočemo, da nas spoštuje v naši istovetnosti in našem načinu delovanja, ker je to ena bistvenih človekovih pravic. Smatramo, da morajo biti posamezne odločitve sad dogovora, ne pa enostranske poteze, ki diše po oblastnosti. Poudarjamo potrebo po dialogu, ki naj poteka v duhu iskanja skupnih točk, brez avtoritarnih odločitev, ki ne upoštevajo, da tu obstaja organizirana skupnost s svojo strukturo in značilnostmi, ki jih mora oblast priznati in spoštovati. Zlasti pa zahtevamo, da je v vseh odnosih prisotna resnica, brez prikrivanja in brez laži.

Smo Slovenci, ne samo prijatelji Slovenije. Smo del naroda in mnogi tudi slovenski državljani. Hočemo biti igralci na odru naše usode, ne premikači kulis ali celo le obrobni dekorativni element. Prepričani smo, da nas le dialog in razumevanje lahko obojestransko obogatita, a pod pogojem, da se nas prizna in upošteva. Saj imamo vsi, vlada, narod v domovini in mi daleč na tujem, skupen cilj, ki je ohranitev slovenskega in slovenskih vrednot danes in tudi za prihodnje rodove.

Špoštovani gospod državni sekretar. Vemo, da dobro poznate problematiko za-

ZDA O CERKVI V SLOVENIJI

Ameriška državna sekretarka Madeleine Albright je 6. septembra v New Yorku uradno predstavila letno poročilo o verskih svoboščinah, ki so ga po naročilu kongresa pripravili v State Departmentu. Slovenijo poročilo obravnava na dveh straneh. Dokument v glavnem pravi:

"Ustava zagotavlja svobodo veroizpovedi, kar vlada v praksi spoštuje. Vlada na vseh ravneh na splošno polno ščiti to svobodo in ne dopušča zlorabe s strani vladnih in zasebnih dejavnikov. Vladni urad za verske skupnosti registrira organizacije pri ministrstvu za notranje zadeve ter redno sklicuje srečanja med vsemi 35 registriranimi verskimi skupnostmi v državi. Vse skupnosti v državi imajo enak dostop do registracije in pravico do vračila davka na dodano vrednost." V Sloveniji se 71% prebivalcev opredeljuje kot katoliki, 2,5% kot pripadniki srbske pravoslavne cerkve in 1,5% sunitski muslimani. Protestanti so koncentrirani v vzhodnem delu države in predstavljajo manj kot odstotek prebivalstva.

"Primerna vloga verskih ustanov v šolah je še naprej predmet razprave. Ustava daje staršem pravico do moralne in verske vzgoje otrok. Pred letom 1945 je bila vera bolj prisotna v šolah, vendar danes versko vzgojo poučujejo le v verskih šolah. Rimskokatoliška cerkev je imela v Kraljevini Jugoslaviji pred 2. svetovno vojno precejšnjo lastnino. Po vojni je bil velik del lastnine - cerkvene in druge zgradbe, rezidence, poslovna lastnina, gozdovi - zaple-

njen in nacionaliziran s strani SFRJ. Po slovenski neodvisnosti leta 1991 je parlament sprejel denacionalizacijsko zakonodajo. Prva vlada samostojne Slovenije je bila desnosredinska koalicija s krščansko-demokratskim premierom. Kasnejša sprememba vlade leta 1992 v levosredinsko koalicijo pod vodstvom premierja Janeza Drnovška je denacionalizacijske postopke za več let praktično zaustavila. Močno nasprotovanje sedanje vlade vračanju velikih gozdnih površin in druge lastnine Katoliški cerkvi je najpogosteje navedeno kot razlog za počasen proces denacionalizacije," piše v poročilu State Departmenta, ki ne upošteva zadnje spremembe v slovenski vladi.

"Družbeni odnos do vere je kompleksen. Zgodovinski dogodki še pred slovensko osamosvojitvijo so vplivali na družbeno dožemanje dominantne Katoliške cerkve. Največji del nasprotij med katoliško desno sredino in večinoma ateistično levico izvira iz pokolov velikega števila domnevnih nacističnih in fašističnih sodelavcev v letih 1946-1948. Velik del t. i. kolaborantov so predstavljali uspešni poslovneži, ki so jim zaplenili premoženje, potem ko so jih ubili ali pregnali iz Slovenije. Med njimi je bilo veliko uglednih katolikov," piše v poročilu State Departmenta. Na koncu je dodan še stavek, da je ameriško veleposlaništvo v Sloveniji imelo več daljših razprav z vlado na temo denacionalizacije v okvirju vladavine prava, vendar o cerkvenem imetju niso posebej razpravljali.

Poklon prvim žrtvam fašizma

6. septembra sta predsednik slovenske vlade Andrej Bajuk in slovenski obrambni minister Janez Janša položila venec k spomeniku ustreljenim slovenskim junakom, ki jih je leta 1930 italijansko fašistično posebno sodišče obsodilo na smrt in dalo ustreliti na gmajni blizu vasi Bazovica pri Trstu zaradi bombnega atentata na uredništvo tržaškega fašističnega dnevnika. Pripadali so ilegalni narodno-revolucionarni organizaciji Borba, ki je bila del organizacije TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka). Prej se jih v Sloveniji niso radi spominjali, ker niso delovali v okvirju partije. Na svečanosti ni bilo pripadnikov slovenske vojske, ker so italijanske oblasti zadnji trenutek preklicale že izdano dovoljenje za njihovo prisotnost, ker je tržaška desnica zagnala krik, da se vrača slovenska vojska na tržaški Kras.

V krajšem pogovoru s časnikarji je pre-

mejtva in ste na tekočem tudi o težavah, s katerimi se srečujemo Slovenci po svetu. Zavedamo se, da v kratkem obdobju, ki vam preostaja v vaši funkciji, ne morete bistveno spremeniti smeri politike slovenske države do izseljenstva. A prepričano smo, da boste na tem, ali na katerem koli drugem mestu z razumevanjem delovali v podporo emigraciji in za dosego skupnih ciljev. Bodite dobrodošli med nami.

Bog Vas živi!

mier med drugim dejal, da je želel s tem dejanjem izraziti spoštovanje do padlih Slovencev. To je tudi zaveza za takšno skupno Evropo, ki bo gradila na spoštovanju drugačnosti in identitete vsakega človeka. Gledati je treba na skupno prihodnost, a ne pozabiti na hude čase, ko so bili Slovenci izpostavljeni pritiskom vseh totalitarizmov, je še dodal.

Poznejše proslave se je udeležilo večje število ljudi, tržaško občinsko upravo pa je zastopal predsednik občinskega sveta. V slovenski delegaciji je bil tudi državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan.

Po svečanosti sta se premier Bajuk in minister Janša sestala še s skupnim predstavništvom slovenske manjšine v Italiji. Na srečanju je bil med drugim podčrtan pomen obiska in luči dejstva, da se je slovenska narodna skupnost v Italiji prva v Evropi uprla fašizmu. Bajuk in Janša sta glede tega potrdila nadaljnjo podporo slovenske vlade zakonski zaščiti manjšine. Bajuk in Janša sta se seznanila tudi s stališčem predstavnikov manjšine o vprašanju tržaškega Narodnega doma, ki so ga fašisti zažgali leta 1920 in v katerem je sedaj Visoka šola modernih jezikov, po besedilu zaščitnega zakona pa bi se vrnil v uporabo (ne v last) manjšine. Narodni dom mora postati priložnost za sožitje med slovensko in italijansko narodno skupnostjo.

Sprejem na Ezeizi. Od leve: veleposlanik dr. Janez Žgajnar in soproga Tatjana, državni sekretar Zorko Pelikan in soproga Maja, predsednik ZS Tone Mizerit

ciji. Niso predvideni konkretni ukrepi in določila glede repatriacije. Ni pravnih določil o pomoči temu delu slovenskega naroda, zagotovljeni po petem členu ustave, ki bi slonela na dognanih ugotovitvah in na dogovoru med posameznimi emigrantskimi skupinami in vlado Republike Slovenije.

Kot sem poudarjal že ob priložnosti obiska parlamentarne komisije, smatram, da je emigracija važen ud telesa vsakega naroda, ki v primeru Slovenije predstavlja kar petino celotnega slovenskega prebivalstva. In tu pridemo do ugotovitve, da je potrebno spremeniti dosedanje gledanje na emigracijo. Ta ne bi smela biti neke vrste nadležno breme, marveč kapital, ki lahko postane eden stebrov narodne politike. Kako važen je lahko ta činitelj, smo spoznali v dobi osamosvojitve, pravtako pa to čutimo danes, ko nam rastoča globalizacija narekuje popolnejšo povezavo na gospodarskem in socialnem področju. Močne emigrantske skupnosti lahko igrajo odločilno vlogo v uveljavljanju slovenske države v globaliziranem svetu. S tega vidika pametno usmerjena pomoč emigracijam ni strošek, temveč na dolgo roko zelo donosna investicija.

Važno pa je tudi razmerje matične države do posameznih skupnosti. Na tem mestu pridemo do boleče točke, ker od oblasti v Sloveniji ne prejemo odgovora, ki ga

STRAN 3:

Pevsko glasbeni večer

Ure so bile prekratke

Pogovor z državnim sekretarjem Zorkom Pelikanom

Gospod Pelikan. Vas med nami še ne poznamo. Bi se nam lahko predstavili in opisali svoje delo?

Sem Zorko Pelikan, ta hip sem državni sekretar na zunanjem ministrstvu, vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Bil sem že prej na tem uradu zaposlen kot svetovalec za slovensko manjšino v sosednjih državah, še prej pa sem bil konzul v Trstu, in če gremo še malo bolj nazaj, pridemo spet na zunanje ministrstvo, kjer sem bil v uradu za sosednje države.

Odkod ste doma?

Saj že po govoricah slišite, da sem Primož iz Mirna pri Novi Gorici.

Kako to, da ste prišli med nas, prvokrat med izseljence?

Da, prvokrat med izseljence v Južni Ameriki. Ukvarjal sem se s slovensko manjšino v sosednjih državah, z izseljenci pa ne. Ker je pa zgodba izseljencev v Južni Ameriki zelo zanimiva in ker so tam izseljenci zelo številni, mislim da je nujno potrebno na začetku mojega mandata, da se seznanim s situacijo Slovencev v Južni Ameriki, posebno v Argentini. Žal je obisk tako kratek, da se dlje kot do Buenos Airesa ne bom mogel odpraviti.

Nas že kaj poznate od prej?

Seveda, nekatere osebo, ko hodite v Slovenijo, ali pa že prej, ko ni bilo mogoče hoditi tako prosto v Jugoslavijo iz Trsta in Goriškega, in pa iz knjig in časopisov.

Čeprav ste bili med nami zelo kratek čas, ste videli precej našega življenja. Kje ste vse bili?

Program je bil zelo natrpan. Bil sem v dveh sobotnih šolah, osnovni in srednji, bil sem v Slovenski hiši na Medorganizacijskem svetu, pri Primorcih v Triglavu in pri

Prekmurcih, pa danes tukaj v San Justu na 39. mladinskem dnevu. Kljub temu, da je bil obisk zelo kratek in zelo zapolnjen s srečanji, sem bil povsod gostoljubno sprejet in so bile vse ure prekratke, sem dobil zelo dober vtis o delovanju in aktivnosti Slovencev v Argentini. Prepričan sem bil, da imam neko sliko o vas in da je ta slika zelo verodostojna, danes pa vidim po tem zadnjem dogodku, srečanju mladih, da je bila moja podoba rahlo bleda in skromna. Zelo sem zadovoljen, da sem imel priložnost biti teh nekaj dni v Argentini, spoznati sicer majhen del slovenskega življenja v tej državi, samo Buenos Aires, in moram reči, da odhajam z novimi, bolj popolnimi spoznanji o delu Slovencev, ki živijo v tej oddaljeni državi.

Danes, ko vidite zbrane toliko mladine, kaj bi rekli o njej?

Včasih, ko sem imel priložnost brati o njej v časopisih, kar običajno pišejo starejši, sem si mislil, bah, to je pač mladina, nič posebnega. Danes pa sem ugotovil, da je tu krasna skupnost mladine, ki se ob sobotah zbira, da se uči slovenskega jezika in kulture, se obenem uči tudi nastopov, se ukvarja s športom. Tako je to svetla bodočnost za vse nas, za vas, ki ste v Argentini, kot za nas v Sloveniji, ker smo vsi skupaj del istega narodnega telesa.

Zaenkrat hvala za te vaše besede, upajmo, da se bomo še kdaj videli in da bomo lepo sodelovali.

Hvala lepa za to možnost pogovora. Prepričan sem, da bomo to, kar ste vi rekli, da bomo še sodelovali, tudi realizirali na takšen ali drugačen način. Hvala lepa.

Pogovarjal se je Tine Debeljak

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Kako je dolgočasno, če moramo premlevati vedno isto moko ali jesti nenehno isto kašo. To je primer sedanjih dnevnih novic v Argentini. Že nekaj časa se sučejo okoli iste zadeve: podkupovanja in korupcije v senatu. A ker ni druge jedi na razpolago, tudi danes le nov obrok te kaše.

NIČ NOVEGA POD SONCEM

Že prejšnji teden smo poudarjali, da pravzaprav kljub času, ki je že potekel, odkar se je vse začelo, ni posebnih konkretnih novosti na obzoru. Enako moramo zapisati danes. Le pogledimo:

Kar se tiče sodnijskega postopka, je sodnik nadaljeval z zasliševanjem senatorjev in nekaj možnih prič, ki naj bi bile povezane z afero. Zahteval je odvzem imunitete še trem članom zbornice. A stvarnega napredka v raziskovanju ni bilo. Še več: državni tožilec, ki je zadolžen za postopek, je priznal, da ni nobenih konkretnih elementov, ki bi pripomogli h kaki obtožbi.

V parlamentu zlasti v višji zbornici ni razvidno, da bi bili pripravljeni ugoditi sodniku glede odvzeta imunitete. Sploh bi tak postopek preveč zapletel celotno delo parlamenta, ker se senator ali poslanec, katerega je odvzeta imuniteta, ne sme udeleževati zasedanj, še manj glasovati, medtem ko traja to stanje.

Zato so po izredno hitrem postopku izglasovali nov zakon, na podlagi katerega lahko sodnik v takem primeru zasliši člane parlamenta, sodnih oblasti in vladne funkcionarje, raziskuje njih delovanje in druge okoliščine, ne da bi jim bilo za to potrebno odvzeti imuniteto. To je bilo vsaj delno tudi doslej možno, a ni bila to običajna praksa. Po novem zakonu je prošnja za odvzem imunitete na mestu le, če sodnik hoče obtoženega parlamentarca ali funkcionarja v postopku spraviti v arest.

Sedaj ima sodnik proste roke, a raziskava ne napreduje. Javnost ob tem gleda razvoj z rastočim pesimizmom. Če je še pred tednom 80 odstotkov anketiranih smatralo, da se stvar nikoli ne bo razčistila, danes to meni že 85 odstotkov ljudi.

Prav tako je še vedno podpredsednik države Chacho Alvarez tisti, ki skuša poganjati postopek do konkretnih rezultatov. Najprej je zahteval spremembe v ustroju zbornice tako, da bi odstopili predsedniki senatorskih skupin. Ko pa je peronistična skupina namignila, da lahko v celoti odstopi, je podvojil stavo z zagotovitvijo, naj v takem primeru odstopijo tudi vsi senatorji Povezave.

Tako vedno bolj prodira v javnost mnenje, da bi bilo najbolje sploh zamenjati celotno sestavo senata. To pa ni tako lahko. Vsi senatorji imajo zagotovljeno svoje mesto do decembra prihodnjega leta, ko jih bodo nadomestili prvič na direktnih volitvah izbrani politiki. Če bi sedaj odstopil celoten senat, ni jasno, ali naj bodo namestniki imenovani po provincijskih parlamentih kot doslej ali po direktnih volitvah kot predvideva ustavna sprememba, a šele za prihodnje leto. Poleg tega se pojavlja vprašanje, zakaj naj bi odstopili senatorji, ki niso imeli z zadevo korupcije nič opraviti.

TUDI MED POSLANCI?

Da je mera težav polna, je dnevnik Pagina 12 objavil intervju z bivšim dopisnikom ameriškega dnevnika Washington Post. On je izjavil že pred dvema letoma, ko so v poslanski zbornici glasovali o zakonu medicinskih patentov, da sta mu dva poslanka priznala, da sta prejela podkupnino za spremembo prvotnega stališča v glasovanju. Govora je bilo o 25 milijonih dolarjev. Že tedaj se je nekaj poslancev izreklo negati-

vno o tej obtožbi in zaradi razžaljene časti tožilo časnika. Ena in druga tožba sta zaspali v predalih nerešenih sodnih postopkov. Okoliščine so sedaj drugačne in ta novica je sprožila novo ofenzivo še v poslanski zbornici.

Lahko je razumeti, da vse te okoliščine vplivajo na vladno delovanje. Kar dosti je že govorenja o tem, da bi morala pasti kakšna glava. Seveda vsi mislijo na delavskega ministra, ki je bil v osporavanem glasovanju direktno zainteresiran in ki je tudi tarča največ obtožb, predvsem s strani sinikalistov.

Vendar do zamenjave funkcionarjev še ni prišlo. Notranji minister je obrazložil za držanje vlade glede tega vprašanja: ministri bodo zaenkrat ostali na svojih mestih. Tudi sicer predsednik ne bo zahteval, naj podajo ostavko ministri, ki bi bili osumljeni kakšne nepravilnosti. A če kak višji funkcionar zapade konkretni sodnijski obtožbi in se proti njemu sproži postopek, bo moral takoj zapustiti svoje mesto.

Medtem je predsednik De la Rúa odšel na desetdnevno potovanje v inozemstvo (od Mehike do Kitajske) in vso težo dogodkov prepustil podpredsedniku, vključno pravico, da lahko podpiše osporavane predsedniške dekrete. S tem je seveda tudi jasno pokazal, da med njima vlada vzdušje medsebojnega zaupanja in soglasja, kar so prenekateri opazovalci postavljali med vprašaje.

Vendar Alvarezu ni bilo treba seči po dekretu. Vlada je imela namreč velik interes, da bi parlament nujno potrdil zakon o gospodarskem stanju, ki predvideva več krepkih in ne preveč popularnih ukrepov. Ne zaradi soglasja z vlado; marveč zaradi posledic afere in da si pridobi nazaj vsaj nekoliko zapravljenega ugleda, je senat zakonski tekst bliskovito potrdil in s tem vladi olajšal stanje.

ODPUŠČANJE IN SPRAVA

Pač pa smo doživeli dva važna dogodka na področju cerkvene dejavnosti. Te dni je bilo namreč v mestu Cordoba Narodno Evharistično srečanje. Naj so prihiteli delegati in verniki iz vse države. V sklopu tega dogodka in še pred zaključnimi slovesnostmi je katoliška hierarhija izrekla javno izpoved in prošnjo za odpuščanje za vse, kar je napak storila ali opustila v dobi vojaške vlade, ko je mnogo članov družbe zapadlo preganjanju, krivičnim aretacijam, ugrabitvam in smrti. Ta gesta je imela vlogo zgleda in vabila k narodni spravi. Priznanje sokrivde naj bi prineslo podobno gesto še od ostalih skupin družbenega življenja in sledečo narodno spravo.

Seveda kaj takega ni bilo pričakovati s strani levice. In res so izrazile razne skupine, predvsem tiste, povezane z levičarsko aktivnostjo za človekove pravice, da je izjava še preveč medla in bi morala Cerkev prevzeti večjo krivdo in aktivno popraviti storjeno zlo.

Nekaj dni za tem pa je bilo zaključno evharistično zborovanje, ki je zbralo več kot četrtr milijona vernikov. Me mašo je predsednik škofovske konference mons. Karlic pozival k delu v prid revnim in izključenim. Beseda „izključeni“ se vedno bolj pogosto pojavlja v cerkvenih dokumentih in nagovorih. Raste namreč število prebivalcev, ki jih je sedanja kriza potisnila ob rob človeka vrednega življenja. Tem naj bi pomagala bratska solidarnost, dokler se ne bodo izboljšali socialni pogoji družbene. Do tega pa manjka še precej. Čeprav se namreč zadnje čase opaža neka reaktivna v gospodarskem delovanju, bo pretelko še precej časa, predno bo ta dovolj trdna, zlasti pa še preden se bodo posledice tega zboljšanja dejavnosti poznale na socialnem področju.

Zgodilo se je v Sloveniji...

BAJUK POLITIK MESECA

Andrej Bajuk si je tudi avgusta prislužil naziv politika meseca in s 332 glasovi prepričljivo prehitel akterje slovenskega političnega prizorišča. Sledijo Janez Janša (213), Milan Kučan (89), Lojze Peterle (85), Franc Zagožen (81), Marjan Podobnik (48), Janez Drnovšek (38), Borut Pahor (19), Janez Podobnik (13), kažejo izidi ankete, ki jo objavlja Delo.

PREDLOG ZA SPREMEMBO DOLOČANJA MINISTROV

Komisija za volilni sistem in ustavne spremembe je izglasovala politično podporo predlogu, po katerem naj bi državni zbor s spremembo ustave določil nov način imenovanja predsednika vlade in ministrov.

Predlog pravi, da bi DZ z enim glasovanjem odločil o izvolitvi predsednika vlade in kandidatov za ministre. Poleg tega bi ukiniti predstavitev ministrskih kandidatov pred pristojnimi parlamentarnimi odbori ter predsedniku vlade omogočili večjo svobodo pri razreševanju in imenovanju novih ministrov; po eni od predlaganih možnosti bi predsednik vlade samostojno odločil o zamenjavah, po drugi pa bi DZ še naprej ohranil pristojnost za zamenjavo ministra, vendar le pod pogojem, da bo na predlog predsednika vlade imenoval tudi novega.

NOVA SLOVENIJA V LJUBLJANI

V Ljubljani so ustanovili mestni odbor Nove Slovenije - krščanske ljudske stranke (NSi) in izvolili 25-članski mestni odbor, ki bo v prihodnjih dneh izvolil predsednika ljubljanskega odbora NSi in določil kandi-

date za poslance v DZ. Predsednik stranke in premier Andrej Bajuk je v pozdravnem govoru poudaril pomen ustanovitve nove politične stranke, ki bo, kot je zagotovil, držala dano besedo in ki bo zvesta idejam slovenske pomladi.

Zbora so se med drugimi udeležili minister za zunanje zadeve Lojze Peterle, glavni tajnik NSi Marko Štrovs, vodja volilnega štaba Jurij Zupan, bivši ljubljanski župan Jože Strgar ter bivša ministra za kulturo Andrej Capuder in Janez Dular.

NSi ima ustanovljenih že 80 občinskih odborov in več kot 4000 članov. Število članov je v porastu, saj po besedah vodje volilnega štaba NSi Jureta Zupana na tajništvo stranke dnevno prispe približno 100 pristopnih izjav.

TABOR SLS+SKD

Na Snežnem stadionu v Mariboru je potekal pod geslom Skupaj za Slovenijo prvi skupni tabor SLS+SKD Slovenske ljudske stranke. Tabora so se udeležili poleg članov in privrženecv stranke tudi pomembni gostje ljudskih in krščanskih strank iz Evrope. Slavnostni govornik na prireditvi je bil prvak SLS+SKD Franc Zagožen.

DRNOVŠEK KANDIDIRA

Na volilni konvenciji Liberalne demokracije Slovenije (LDS) v Cankarjevem domu so se predstavili vsi kandidati in kandidatke stranke za letošnje parlamentarne volitve. Na kandidatni listi LDS je precej eminentnih imen, poleg predsednika stranke Janeza Drnovška skoraj vsi doseđani poslanci stranke in večina nekdanjih ministrov.

Slovenci v Argentini

31. PEVSKO GLASBENI VEČER

Ko nas pesem združi

Mnogokrat, ko človek brska po skrinji preteklih časov in iz nje izvleče kak spomin, je ta trdno povezan s kakšno melodijo. Lahko je nežna materinska pesem otroških let, šumenje listov domačih dreves, kruti udarec razdivjanih valov ob skalah, pos-

dinjene Slovenije pod vodstvom Marte Selan. V kanonu so zapeli „Bellas melodías“, nato regljali kot žabe in za konec povedali zgodbo o sv. Juriju.

Tudi novi talenti so obiskali ramon-falkonski oder. Dvanajstletna Sašika Podržaj je izkazala svoje znanje po dveh letih učenja klavirja, ko je zaigrala Bachov „Minue v G“, „Mariposa tecnicolor“ in „My heart will go on“.

Skupina Benders Ballantines iz Slovenske vasi je zbrisala prah, ki je bil nakopičen na zvočnikih, ko je zaigrala „Sivo pot“, „La bifurcada“ in „K'nokin' on heaven's door“.

Janez Cerar CM je iz Lanusa pripeljal skupino Jubi 2000, ki so, v skladu z letošnjim jubilejnim letom zapeli „Sladko življenje“ in „Jubi 2000“. Pridružil se jim je še slo-

pa, „Kje so tiste stezice“ in „Prišla je miška k miški v vas“.

Mendoška mladina nas je tudi letos obiskala, a tokrat v večjem številu. Bajdovi fantje, ki sestavljajo skupino Los Chañares, so prvič zapeli in zaigrali pred buenosaireško publiko. S seboj so prinesli repertoar, ki vsebuje argentinske folklorne plesne: „Corazón de limón“, „Nostalgias de vendimia“, „La flor de canela“, „Fantasmas de carnaval“ in Venček slovenskih narodnih pesmi. Navdušena publika jih ni hotela pustiti z odra. Hotela je še in še. Seveda so nam bratran-

Bajdovi fantje - Los Chañares - iz Mendoze

„Štirje fantje špilajo“ nas vedno razveselijo s polkami in valčki. Tudi to pot so prišli razgibat navzoče z „Hitro na ples“, „Kilómetro 11 - chamamé“ in „Slovenija, od kod lepote tvoje“.

Dvanajstletna Tatjana Gričar igra na orgle že od četrtega leta. Letos nam je pokazala svoj talent z „El cóndor“, „No llores por mí“ in narodno „Kmečka polka“.

Iz Lujána sta prišla Tomi in Martin Peternel z skupino Sol Naciente, ki jo sestavljajo tudi Jorge Zabala, Lucas Chiurco in Sergio Codognelli. Zaigrali so argentinske

Mešani pevski zbor San Justo

Med mašo pri okrašenem oltarju

kočni ritem čričkov na polju ali burna fantovska pesem, ki so jo ti kdaj pod okencem zapeli. Vsaka stvar ima svojo melodijo. Smeh, jok, poljub, vrisk, korak, vzdih. Tudi tišina. Pesem je del našega življenja. Z njo si krajšamo čas in delimo veselje ali žalost. Združuje ljudi tudi preko razdalje.

Letos, kakor že 31 let, je bila glasba povod za mladinsko srečanje. Najprej smo se udeležili maše, med katero se je glasilo doživeto petje. Tudi oltar je bil posebno okrašen za to priložnost z namenom, da bi v različnosti, a vendar

Otroški zbor Zedinjene Slovenije

Tatjana Gričar

Štirje fantje špilajo

Skupina Benders Ballantines iz Lanusa

Skupina Jubi 2000

Skupina Sol Naciente

Sašika Podržaj

edini v duhu praznovali mladinski jubilej skupaj z mladino, ki ga je zaključevala v Rimu. Mašo je daroval misijonar Jože Adamič CM.

V dvorani so se zbirali stari znanci in prijatelji ter skupaj delili dobrodošlico novim obiskovalcem. 31. Pevsko glasbeni večer se je pričel. Prvi, ki so se opogumili na oder, so bili člani Otroškega zbora Ze-

vnski misijonar Jože Adamič.

Marko Štrubelj se je predstavil prvič kot solist. Zapel je ljubemu Buenos Airesu z „Mi Buenos Aires querido“. Na kitaro ga je spremljal Pavel Klemenčič. Tudi moronski otroci so hoteli sodelovati pri tem praznovanju. Zbor Zarja mladosti pod vodstvom Marjane Jelenc je zapel „Če vprašam“, „Chacarera“, „Mi hogar en la pam-

ci ugodili in zapeli bis, med katerim je bila pesem, „Los 60 granaderos“, posvečena argentinskemu osvoboditelju San Martinu.

Mešani pevski zbor San Justo je izrabil priložnost in ob 30. letnici obstoja predstavil svojo drugo zgoščenko, snemano v živo v Slovenski filharmoniji med lansko turnejo po Sloveniji, Avstriji in Italiji. Zapeli so črnsko „Elijah rock“, „Dečle to mi povej“ in „Prleška“.

narodne pesmi: „Entra a mi pago sin golpear“, „Cueca del adiós“, „La arenosa“, „La López Pereira“ in „Entra a mi hogar“.

Kaj je lepšega kot obisk starih prijateljev? Poleg tega pa nam mendoški obiskovalci še kakšno iz srca zapojejo. Tine, Pavel, Andrej, Nesti, Vladi, Jože, Tone in Matjaž, skupaj z „menadžerjem“, so nas razveselili z obiskom in zapeli „Lipa“, „Virgen de la Carrodilla“, „Tam kjer pisana so polja“ in si osvojili vse navzoče s „Kaj narediš, kaj pa storiš?“.

Povezavo večera sta na prijeten način vodila Pavlinka Zupanc in Adrijan Gaser. Čestitamo zveznemu odboru in vsem, ki so priskočili na pomoč, za izvedbo prijetnega večera.

Tako je minil lep večer ob prijetni družbi in glasbi. Vsem, ki se še niso opogumili za nastop, besedo vzpodbude za prihodnje leto. Časa je na pretek!

V.G.

Solist Marko Štrubelj

Otroški zbor Zarja mladosti s Pristave

Mendoški oktet

Foto M. Čeč

Rožmanov simpozij v Rimu

V slovenskem papeškem zavodu v Rimu so s slovesno mašo, ki jo je vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode, začeli jubilejni, 20. znanstveni simpozij v Sloveniku, kjer preučujejo življenje in lik ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana.

Zgodovinar Avgustin Malle je predaval o Rožmanovih koroških letih, p. Metod Benedik pa ga je predstavil kot prof. cerkvenega prava in moralne teologije na Teološki fakulteti v Ljubljani. Dr. Anton Jamnik ga je predstavil kot duhovnega voditelja slovenskih Orlov v letih 1921-1929, p. Vinko Škafar je predstavil Rožmanov pastoralni načrt od leta 1930 do 1940, ki ga pa žal zaradi 2. svetovne vojne ni mogel izvesti. Prof. France Oražem je predaval na temo „Rožman in Evharistični kongres leta 1935“, prof. Marjan Smolik pa na temo „Rožman in Kongres Kristusa Kralja leta 1939“. Delovni dan sta zaključila Borut Košir s predavanjem „Rožmanova sinoda leta 1940“ in Bogdan Kolar s predavanjem „Rožmanov odnos do Jugoslovanske škofovske konference“.

Na nedeljski splošni avdienci na Trgu sv. Petra v Vatikanu so papeževim besedam prisluhnili tudi udeleženci simpozija o škofu Gregoriju Rožmanu. Zato jih je sveti oče, ko je pozdravil različne skupine vernikov, tudi pozdravil s slovenskimi besedami: „Pozdravljeni člani znanstvenega simpozija o osebnosti škofa Gregorija Rožmana“.

Naslednji dan je Ana Vidovič Miklavčič predavala na temo: Rožman in stražarji. Vicerektor Slovenskega papeškega zavoda, dr. Jožko Pirc, je razgnil razmerja med Rožmanom in Katoliško akcijo v letih 1926-1941. Ervin Dolenc je predaval na temo: Rožman in katoliška prosveta. Zadnje dopoldansko predavanje z naslovom: Rožman in vprašanje državnega okvira

med 2. svetovno vojno, pa je podal predavatelj Bojan Godeša, raziskovalec na Zgodovinskem inštitutu za sodobno zgodovino v Ljubljani. Popoldanski niz predavanj je začel z naslovom: Delovanje slovenskih komunistov med Rožmanovim škofovanjem dr. Janez Zdešar. Justin Staanovnik je nato govoril o Rožmanovi obsodbi komunizma, Vida Deželak Barič je predavala na temo Rožman v luči partizanske propagande, Peter Urbanc pa je govoril o Rožmanovem odnosu do italijanske okupacije.

Zadnji dan so potekala še štiri predavanja. Nekdanji generalni javni tožilec Anton Drobnič je govoril o Rožmanovem procesu pod pravnim vidikom. Deželak Baričeva je predstavila vprašanje med in povojne propagande v odnosu do škofa. Voditelj slovenskega dušnega pastirstva v Argentini, msgr. Jure Rode, je podal pregled o Rožmanovem delovanju po vojni. Od leta 1945 do svoje smrti novembra 1959 je vodil 48 misijonov za Slovence po svetu, ki so trajali po 8 dni. Edo Škulj je podal vrsto zanimivih podatkov o delovanju Rožmanovega semenišča v izseljenstvu, ki je bilo dejansko ljubljanska bogoslovna fakulteta v tujini. Marko Kremžar pa je opisal Rožmanovo osebnost.

Predstojnik Zgodovinskega inštituta Teološke fakultete v Ljubljani, dr. Metod Benedik, je nato uradno zaključil dela letošnjega simpozija. P. Benedik je prepričan, da je lik škofa Rožmana po simpoziju bolj jasan, ker so raziskave in strokovne razprave pokazale, da je bil velik dušni pastir ter odločen nasprotnik fašizma, nacizma in komunizma.

Slovenskim zgodovinarjem se je pridružil tudi kard. Alojzij Ambrožič, p. Marko Rupnik pa je udeležence vodil skozi papeško kapelo Odrašenikove Matere.

Po Radiu Ognjišče

Praznovanje v Rožmanovem domu

V nedeljo, 27. avgusta, je bilo v Rožmanovem domu praznovanje 28. obletnice obstoja te socialne ustanove. Takoj po maši, ki jo je daroval dušni pastir Tone Bidovec, je predsednik Rožmanovega doma Peter Čarman predočil zbranim splošno stanje Doma z naslednjimi besedami:

„Ob priložnosti današnjega praznovanja je prav, da se spomnimo prvih požrtvovalnih sodelavcev, ki so zastavili svoje moči, da je zrasla ta stavba in je v njej našlo zavetje že toliko potrebnih rojakov. Predvsem naj tu omenim dva moja prednika: tragično preminulega Jožeta Musarja in neumornega Matevža Potočnika. Spomin pa nam ne sme obledeti tudi na našega zvestega sodelavca in dobrotnika, ne dolgo po daljšem trpljenju umrlega Janka Lesarja.“

S posegom smrti v naše vrste se je seveda tudi število ostalih dobrotnikov in mecenov občutno skrčilo. Moči preostalih požrtvovalnih sodelavcev pa istočasno pešajo. Breme jih teža let in postopno razrahljano zdravje. Kdo bo nadomestil te zveste, prizadevne sotrudnike, je vprašanje, ki vedno bolj stopa v ospredje. A kljub vsem težavam in oviram, ki se porajajo pri izvrševanju človekoljubnega poslanstva naše ustanove, ostaja neizpodbitno dejstvo, da je v njej našlo toplo zavetje in svoj drugi dom že 80 rojakov v stiski.

Mirno lahko zatrdim, da so naši oskrbovanci, trenutno 20 po številu, vsaj kar se prehrane in prostorov tiče, v dobi splošne gospodarske krize zadovoljivo preskrbljeni. Naj poudarim še ugodnost, ki jo težko najdemo celo pri luksuznih starostnih domovih z visokimi cenami: vsak stanovalec

Rožmanovega doma razpolaga s samostojno prostorno sobo in samostojno kopalnico, kar je za nemoteno mirno življenje domovalcev brezdvomno velike važnosti, ki je ne kaže prezreti. Zato je tudi razumljivo, da povpraševanje po tej edini tovrstni slovenski ustanovi v Argentini vedno bolj narašča.

Rožmanov dom se polni. Ko bodo zasedene še zadnje tri sobe, bodo zakasneli prosilci pač morali čakati v vrsti za možni sprejem v Dom. Predvidena je izpopolnitev socialne in zdravstvene oskrbe, kar pa zavisi od pritoka gnotnih sredstev. Podrobnejša poročila o delovanju naše ustanove so bila občasno objavljena v naše zdomske glasilo, zato se ne bom tu ustavljal. Rad bi se samo še zahvalil navzočim in tudi ostalim znanim in neimenovanim dobrotnikom z željo, da bi njihov zgled pritegnil še ostale rojake, saj nihče ne ve, kaj ga jutri lahko doleti in če se me bo v stiski le moral zateči prav v Rožmanov dom. Ni odveč trditev, da bo ta edinstvena slovenska humanitarna ustanova spričo staranja in bolehnosti prve generacije z vsakim letom bolj potrebna slovenski zdovski skupnosti. Le s skupnimi močmi, s slovensko vzajemnostjo in vztrajnostjo bo mogel tako Rožmanov dom še nadalje uspešno vršiti svoje poslanstvo.“

Kosila, ki je sledilo, so se udeležili številni rojaki, ki so se potem še dolgo zadržali v prijateljskem pogovoru.

Preobširno bi bilo naštevaje imen vseh neutrudnih sodelavk in sodelavcev, ki so pripomogli, da je praznovanje letošnje obletnice tako lepo uspelo. Vsem iskrena hvala in Bog plačaj.

Odbor Rožmanovega doma

Anketa 2000

V mesecu maju smo med našimi naročniki in bralci izvedli anketo, katere cilj je bil dojeti razmerje skupnosti do našega lista, ugotoviti, kakšne so želje bralcev in nato izvesti potrebne spremembe, da bi Svobodna Slovenija postala res zanimiv in vsem priljubljen tednik.

Anketa je vsebovala 17 vprašanj, ki so obsegale vse dosedaj objavljene rubrike in 10 predlogov za nova zaglavja. V prvem primeru smo želeli vedeti, če naročniki berejo omenjene rubrike vedno, včasih ali nikoli, ter ali bi si kake snovi želeli več, isto ali manj. Glede novih zaglavij pa smo spraševali, ali si bralci želijo veliko gradiva, malo ali si dotične rubrike sploh ne želijo.

Anketa je bila izvedena z izrednim uspehom, tako po številu odgovorov kot po precejšnjem soglasju izraženih mnenj. V našem tedniku smo slično anketo izvedli l. 1987, pa je tedaj odgovorilo 93 rojakov. Sedaj smo številko odgovorov več kot podvojili, kar priča, da je naš tednik globoko zasidran v življenje in zanimanje naših ljudi.

Ko smo prejeli odgovore, je bilo najprej treba ugotoviti posamezne rezultate, nato pa jih preučiti in iz njih ugotoviti prave zaključke. Pri tem delu nam je z levjim deležem priskočil na pomoč Valentin Selan. Zaključke in ugotovitve bomo, po izraženi želji številnih bralcev, postopoma objavili, istočasno pa tudi že začeli izvajati zaželene spremembe, kar bomo dopolnili s pričetkom prihodnjega leta. Tako bo list postopoma postal res takšen, kot si ga želite.

NEKAJ SPLOŠNIH ZAKLJUČKOV

Vsega skupaj je bilo 217 odgovorov. Po spolu: M (moški): 126 (58%) in Ž

(ženski): 91(42%).

Kar se starosti tiče, so odgovori razdeljeni na sledeč način:

Do 25 let: M= 3, Ž=2;
od 26 let do 40 let M=16, Ž=19;
od 41 do 60 let M=22, Ž=20;
od 61 let dalje M=85, Ž=50.

Zlasti so zanimive sledeče ugotovitve:

a) Skoraj ni odgovorov izpod 25.leta. Skupaj jih je pet (trije moški in dve ženski); od teh so naročniki 2 moška in 1 ženska.

b) Pri višjih starostih se večja število bralcev in naročnikov; največje število obojih je od 61. leta dalje.

c) Večina odgovorov pokaže, da čez dobro polovico bralcev prebere vsa zaglavja, zopet je teža na starejših nad 61 let.

d) Pri ŽELIM SI je teža na ISTO.

e) NOVA ZAGLAVJA, se opaža neko nezanimanje.

f) Se vidi vzporednost med moškimi in ženskimi odgovori - teža na BEREM VEDNO in ŽELIM ISTO.

g) Največkrat se zgodi, da odgovori ne dosežejo stopnjo 100%. Da se razumemo, npr. pri tabeli splošnih zaključkov, če se štejejo pisane procenote vodoravno: vedno 57 + včasih 34 + nikoli 2 dobimo število 93. Pomeni, da je na vprašanje številka 1 odgovorilo 93% vprašanih. Skoraj enako povsod.

h) Na zgoraj povedanem sloni opomba e) o novih zaglavjih. Najvišje število doseže rubrika ZDRAVSTVENI NASVETI in to kar 90% odgovorov. Drugi se vrtijo okrog 80% približno enako teža na veliko in malo.

Nasplošno odgovori niso odklonilni.

Prihodnji teden bomo objavili procentualne podatke izraženih mnenj.

Družinski dan v San Justu

V nedeljo, 13. avgusta, je sanhuška skupnost praznovala Družinski dan. Praznovanje se je pričelo s slovensko mašo, ki jo je daroval prelat Jože Škerbec. Med mašo je lepo pel otroški šolski zborček, ministrirali pa so nekateri očki.

Po maši so se družine zbrale pri skupnem zajtrku. Potem se je začela priprava dvorane in kosila. Lepo je bilo gledati toliko veselja, saj so nekateri atki pripravljali mize, drugi pa kuhali. Mamice so pripravljale rože na prtih, solato in pecivo. Otroci pa so hiteli s krožniki, kozarci in pribori. Tako so še najmlajši otroci s svojim delom prispevali k slavlju, obenem pa so lahko videli, koliko se naredi s skupnim delom.

Potem so se zbrale družine, učitelji in prijatelji na skupno kosilo - asado. V imenu šolskega odbora je izrekel dobrodošlico njegov predsednik Andrej Mehle. Po molitvi so pa bivši učenci šole navdušeno prišli na mize dobro pripravljeno jed.

Kot po navadi se je po kosilu vršil dobro pripravljen srečolov. Otroci so že med kosilom nestrpnost čakali na njegov pričetek. Bilo je okroh 840 dobitkov, razne igrače, namizne igre in celo štiri kolesa. Pri nabavi dobitkov so sodelovale nekatere družine in podjetja iz okraja.

Okoli petih popoldan so se družine razšle. Med otroci je bilo polno veselja, hoteli so čimprej domov, da bi uživali igrače. FD

Nemški časopis o Avnoju

Nasprotja med Slovenijo in Avstrijo so se povečala, piše 5. septembra nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung in v podnaslovu dodaja, da je avstrijski kancler Wolfgang Schuessel kritiziral slovenskega predsednika Milana Kučana.

V zvezi s sporno veljavnostjo leta 1943 in 1944 sprejetih Avnojskih sklepov je v Ljubljani prišlo do nasprotovanja izjavam avstrijskega kanclerja, ki je med drugim nedavno izjavil, da „ni nikoli razumel, zakaj se ima Slovenija za pravno naslednico nekdanje Jugoslavije“.

Avstrijski kancler je kritiziral Kučanove izjave, kot pojasnjuje FAZ, da so Avnojski sklepi „temelj slovenske državnosti in njene kontinuitete“. Schuessel je na to med drugim odgovoril, da je „očito, da je predsednik Kučan z eno nogo še vedno v nekdanjem režimu“. Dogodek je razvnel razprave tudi znotraj Slovenije, saj je postal

ena od tem predvolilne kampanje, dodaja FAZ.

„Naša država ne more imeti odprtih vrat za vmešavanje v notranje razmere,“ je še izjavil Kučan, a slovenski zunanji minister Lojze Peterle je zavrnil kritike na račun svoje politike do Avstrije. „Dunaj zanima samo vprašanje denacionalizacije“, je dejal Peterle in izrazil obžalovanje, da je slovenska zunanja politika tik pred volitvami „ponovno postala predmet notranjepolitičnih razhajanj“. V nasprotju s Kučanom je zavil le „referendum o samostojnosti Slovenije 23. decembra 1990 temelj slovenske državnosti“. Medtem pa je obrambni minister Janez Janša na prireditvi svoje Socialdemokratske stranke v Ribnici izjavil, da Slovenija ne bo „razveljavila Avnojskih sklepov, saj ne veljajo za našo državo in niso temelj našega pravnega sistema“, sklene FAZ.

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

TUDI V SLOVENIJI NE BO SPLOŠNE VOJAŠKE OBVEZNOSTI

Potem ko je vlada prejšnji teden sprejela predlog strategije nacionalne varnosti in ga poslala v DZ, je sprejela še obrambno strategijo RS. Po besedah obrambnega ministra Janeza Janše gre za dokument, ki na podlagi strategije nacionalne varnosti opredeljuje temelje in določa smernice nadaljnega razvoja obrambnega sistema v Sloveniji. Z njim je ustvarjena podlaga za sprejem treh doktrinarnih dokumentov, in sicer doktrine vojaške obrambe, doktrine civilne obrambe ter doktrine zaščite in reševanja. Janša je poudaril, da bo v Sloveniji splošna vojaška obveznost v miru ostala le še kratak čas, dolgoročno pa bo država zagotavljala vojaško obrambo na podlagi profesionalne vojske. S sprejemom obrambne strategije je Slovenija izpolnila obveznost, ki izhaja iz letnega nacionalnega programa za izvajanje akcijskega načrta za članstvo v zvezi NATO.

70 LET KMEČKE ZADRUGE

Ob svoji 70-letnici je Kmečka zadruga Krško izročila namenu posodobljene kletne zmogljivosti. Naložba je vredna 100 milijonov tolarjev. Posodobitev zagotavlja sodobno fermentacijo grozdja bizejsko-sremiškega vinorodnega okoliša, predvsem osnovnih vrst grozdja za vino cviček. Hladilna tehnika bo med drugim omogočala neprekinjeno mladost in svežino cvička, ki predstavlja kar 80 odstotkov vseh vin v leskoviški kleti Kmečke zadruge Krško.

HOTIŠKO-SLIVARSKI SISTEM

Jamarji Jamarskega društva Dimnice in član jamarskega odseka Slovenskega planinskega društva v Trstu so po večletnih raziskavah in intenzivnem delu uspeli povezati dve jami - Hotiške in Slivarske ponikve - v enoten jamski sistem, dolg 3 kilometre. Letos je v raziskavah sodelovalo 15 jamar-

jev. Novoodkriti Hotiško-slivarski sistem je prvi na Matarskem podolju.

SPET POUK V ŠOLAH

Začelo se je šolsko leto 2000/01. V šolske klopi je po ocenah šolskega ministrstva prvič sedlo približno 21.740 prvošolčkov, od teh približno 18.200 v osemletki, 3500 pa v devetletki. Nov list je na svoji izobraževalni poti obrnilo tudi približno 26.000 dijakov in dijakinj, ki bodo v tem šolskem letu 2000 obiskovali prvi letnik srednje šole.

NOVA TERMOELEKTRARNA

Poldruge leto po začetku del je termoelektrarna Brestanica nared za testiranja in komercialno rabo. Izvedli so že vroči zagon prve od dveh turbin in se sinhronizirali na slovensko električno omrežje. Pri tem so že proizvedli prve kilovate električne energije. V naslednjih dneh bodo testiranja nadaljevali, zadnja letošnja dva meseca pa bo sledilo poskusno obratovanje, ko bodo proizvedli tudi prvo, komercialno pomembno energijo.

LITERARNA NAGRADA VILENICA

S slovesno podelitvijo mednarodne literarne nagrade Vilenica klasiku sodobne hrvaške poezije Slavku Mihaliču se je v istoimenski jami v bližini Lipice sklenilo letošnje štiridnevno, tokrat še bogatejše vileniško dogajanje. „Malo vileniško nagrado“, kristal Vilenice, pa je prejel madžarski pesnik in prevajalec iz češčine Istvan Veroes (1964), od konca 80. let naprej avtor petih pomembnejših zbirk, tudi pisec kratkih zgodb in esejev. Štanjelska literarna matineja v okviru vileniških prireditev pa je bila tudi priložnost za predstavitev slovenskega prevoda romana Najozja domovina, dela lanskoletne nagrajenke Vilenice Erice Pedretti. Knjigo v prevodu Anje Uršič je izdala Cankarjeva založba.

Slovenija in šport

ODPRTO PRVENSTVO ZDA

Slovenski teniški igralci Tina Pisnik in Katarina Srebotnik sta nastop na odprtem prvenstvu ZDA v New Yorku, letošnjem zadnjem turnirju za grand slam, posamično končali v prvem krogu. Za Pisnikovo je bila premočna peta nosilka Američanka Serena Williams, ki je zmagala s 6:3, 6:2. Srebotnikovo pa je premagala Španka Virginia Ruano Pascual s 4:6, 6:4, 6:3. V različnih dvojicah — ženskih ali mešanih — sta prišli pa do drugega kroga.

ATLETIKA V SOLUNU

Na atletskem mitingu v Solunu sta solidno nastopila slovenska predstavnika Gregor Cankar in Anja Valant. Slednja je v troskoku osvojila drugo mesto s 14 metri in 62 preskočenimi centimetri in je zaostala le za Bolgarko Marinovo (14,77), Cankarju pa je uspel le en skok od štirih (789 cm), s katerim je osvojil sedmo mesto.

POLMARATONEC KEJŽAR

Slovenski olimpijec Roman Kejžar (1:03:52) je na polmaratonu v nemškem Altoettingu zasedel drugo mesto za Kenijcem Christopherjem Kandiejem (1:03:46), tretji pa je bil drugi kenijski predstavnik Wilson Kanaka (1:04:15).

ZA FIFO SLOVENIJA NA 36. MESTU

Odmevna zmaga v prijateljskem srečanju s Češko in neodločen izid s Ferskim v okviru kvalifikacij za nastop na svetovnem prvenstvu leta 2002 na Japonskem in v Južni Koreji sta slovensko nogo-

metno reprezentanco uvrstili na visoko 36. mesto, kar je doslej najvišja uvrstitvev Slovenije na lestvici Mednarodne nogometne zveze (FIFA). Med prvimi desetimi so nekateri manjše spremembe, največ pa je pridobila ZR Jugoslavija, ki je z desetega mesta napredovala na osmo, v obratni smeri pa je nazadovala Nizozemska. V vodstvu je še vedno Brazilija (818 točk), sledita pa ji Francija (807) in Argentina (752).

ČETRTRFINALI NOGOMETNEGA POKALA

V Ljubljani so izžrebali pare četrtfinale slovenskega nogometnega pokala. Najzanimivejši par je gotovo Maribor Pivovarna Laško - Olimpija, čeprav so praktično vse tekme derbiji ("clásicos"), saj se bodo med seboj pomerili nogometaši Hit Gorice in Primorja, Dravograda in velenjskega Rudarja ter nižjeligaši, nogometaši Jadran Šepiča in Elana, ki je v zadnji tekmi osmine finala premagal Bakovce z 2:1 (0:1). Prve tekme četrtfinala bodo 18., povratne pa 25. oktobra.

SAME ZMAGE

Slovenska teniška igralca Maja Matevžič uspešno nastopa na challenger turnirju (25.000 dolarjev nagradnega sklada) v italijanskem mestu Fano v bližini Ancone. Po gladki zmagi v 1. krogu proti domačinki Adriani Serra Zanetti in nato prepričljivih igrah proti še eni Italijanki Alberti Brianti ter Argentinki Luciani Masante je v polfinalu ugnala še drugo argentinsko predstavnico Eugenio Chialvo s 6:7, 6:2 in 6:2.

MAŠA ZA SLOVENCE V SAN JUSTU

San Justo na področju Velikega Buenos Airesa je kraj, v katerem se je naselilo že okrog 300 Slovencev. Marsikateri od njih so si že postavili lastne hiše.

V nedeljo, 12. septembra, je bila za Slovence v tem kraju maša v tamošnji župnijski cerkvi. Imel jo je g. Orehar, pri njej pa je pel slovenski cerkveni pevski zbor iz Ramos Mejije.

Balantičeva družina
vas vabi

v dvorano na Belgrano v soboto,
23. septembra ob 18. uri

na proslavo obletnih spominov
PREŠERNA, KETTEJA, DETELE,
MEDVEDA, VELIKONJE
združeno z deli

nove emigrantske književnosti

Sodelujejo: pianist Anton Soler, moški
zbor Gallus in najboljši izbrani recitatorji.
Vstopnina: prostovoljni prispevki.

Igralska družina Narte Velikonja

Nedelja, 1. oktobra ob pol šestih
salezijanska dvorana na Belgrano
William Shakespeare
ljubezenska tragedija
ROMEO IN JULIJA

Uprizoritev po izvorni zamisli N. Jeločnika
Vstopnice v predprodaji v Papelería
Santa Julia, Víctor Martínez

Slovenska kmečka družina dobi lahko zaposlitev na velikem posestvu pri Slovincu v Misiones. Zagotovljeno ima stanovanje na posestvu. Glede delovnih pogojev se je treba pogovoriti z lastnikom in si razmere tudi ogledati. Naslov v uredništvu.

Slovenec - samec, 30 let star, novodošel v Argentino, išče stanovanje, po možnosti s hrano pri slovenski družini v Buenos Airesu ali okolici. Ime in podatki prosilca pri Svobodni Sloveniji.

Svobodna Slovenija, št. 37;
14. septembra 1950

Slovenija moja dežela

Celovec - Klagenfurt

Mesta in trgi so se pojavili na Slovenskem precej pozno, od 12. stoletja dalje. Že prej pa le redki. Med njimi je Celovec, ki se je pričel ob starem rimskem prehodu čez Gliko. Ker je bilo tedaj glavno deželno mesto Št. Vid, se Celovec najprej ni mogel razviti. Pričel se je razvijati, ko je oživela trgovina preko Karavank na Jadran. Mestne pravice je dobil šele leta 1252, a še v 15. stol. je štel le kakih 70 hiš in 600 prebivalcev. Tedanji tržaški škof Enej Silvij Piccolomini (poznejši papež Pij II) je hudomušno pisal, da so modri Celovčani človeka, obdolženega tatvine, najprej obesili, nato so-

dili in če je bil oproščen, so ga pokopali v blagoslovljeno zemljo in naročili zanj brati maše.

Leta 1514 je Celovec do tal pogorel in so deželni stanovi prosili cesarja, naj ga prepusti njim, da bi se mogli dobro utrditi pred turškimi navali in kmečkimi puntarji. Cesar jim je ugodil. Nato so stanovi mesto res izgradili v močno trdnjavo, prenesli upravne ustanove iz Št. Vida, pa tudi mnogi cerkveni in svetni velikaši so si tam zgradili bogate palače. Od tedaj dalje so v njem tudi zborovali koroški deželni stanovi.

Kot simbol Celovca velja zmaj na glavnem trgu, po domače Lintvern (Land-Wurm), glej znamki.

Celovec je zaradi gospodarskih svoboščin zacvetel, vanj so se pričeli naseljevati obrtniki in trgovci, dobil je višje latiske šole itd. Kmalu je zavzel dvojni obseg.

Poznje je bila v Celovec premeščena tudi Krška škofija iz mesta Gurk.

Škof Kramberger pri rojaki v ZDA

Mariborski škof ordinarij Franc Kramberger se je vrnil z desetdnevnega obiska v ZDA, kamor je odpotoval konec avgusta na povabilo Slovenskega verskega središča iz Lemonta pri Chicagu ter Slomškovega krožka in zbora Korotan iz Clevelanda.

Škofovo druženje z izseljenci je bilo posvečeno tudi pozitivni izročila blaženega škofa Antona Martina Slomška ter njegovega prijatelja, škofa Friderika Barage.

Mariborski škof je prvi del pastoralnega obiska med ameriškimi Slovenci pričel v Lemontu pri Chicagu, kjer so preimenovali tamkajšnjo župnijo. Ta bo odslej nosila ime škofa Antona Martina Slomška. Kramberger je med drugim obiskal tudi slovensko župnijo v Jolietu, tamkajšnjo dobrodelno organizacijo slovenskih izseljencev in muzej Slovenske ženske zveze, srečal pa se je tudi s predstavniki Baragove zveze in marketskimi škofom Garlandom.

V Clevelandu je škofa gostila fara Marije Vnebovzete. V tamkajšnji cerkvi se je srečal z rojaki in predstavniki slovensko-ameriškega sveta ter obiskal clevelandškega škofa Pilla. Mariborski škof se je udeležil tudi kulturnega srečanja Korotancev z udeležbo slovenskih folklornih skupin.

Osebne novice

Nova diplomantka. Na katoliški Univerzidad del Salvador v Buenos Airesu je 11. avgusta dokončala študije **Erika V. Piber** in prejela naslov Licenciada en Relaciones Internacionales.

Čestitamo!

Za dobrodelni sklad ZSMŽ so darovali: N.N. Capital 200 \$, dr. Vladimir in Milka Pezdirc 100 dol. USA namesto cvetja na grob Mariji Mežnar.
Bog plačaj!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezervacija hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO Nº 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arq. Carlos E. Kostka. Vivienda y comercio. Asesoramiento técnico en Capital y Provincia. Sarandí 148 Capital; Tel.Fax 4 224-3968.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2º B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 4613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2482, 1º of. 1, San Justo. Tel. 4441-4924.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

Cena največ štirih vrstic \$ 4.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Obvestila

NEDELJA, 17. septembra:

Obletnica Slomškovega doma v Ramos Mejía s celodnevni programom.

SOBOTA, 23. septembra:

Slomškova proslava šolskih otrok, v Slov. hiši ob 9. maša, nato igra Bedak Pavlek.

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 24. septembra:

Mladinski dan v Slovenski vasi. Srečanje molilk rožnega venca. V Barilochah slovenske smučarske tekme na smučišču Catedral.

SOBOTA, 30. septembra:

Pri SKA predavanje dr. Alfredo Sáenz SJ „El hombre moderno“ ob 20. v Slov. hiši.

NEDELJA, 1. oktobra:

Prvo obhajilo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

Obletnica pri Svetogorski Mariji.

SREDA, 4. oktobra:

Redni sestanek ZSMŽ z zanimivim predavanjem.

NEDELJA, 8. oktobra:

Obletnica Našega doma v San Justo.

SOBOTA, 14. oktobra:

Tombola v Slovenskem domu v San Martinu.

SOBOTA, 28. oktobra
Praznovanje 40. letnice
Srednješolskega tečaja

„Slovenska beseda - beseda praznika“

39. obletnica Slomškovega doma

Nedelja, 17. septembra

ob 11.15: dviganje zastav
11.30: slovesna sv. maša
13.00: slavnostno kosilo
16.30: kulturni program
Slavnostni govor: prof. Metka Mizerit
Odrski prikaz v režiji Štefana Godca.
Sledi prosta zabava.

Vsi lepo vabljeni!

Slomškova proslava slovenskih šolskih otrok

bo v soboto, 23. septembra, v Slovenski hiši msgr. Antona Oreharja

ob 9. uri v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša na čast
Antonu Martinu Slomšku za pokojne katehete in učitelje.

Nato v dvorani igra

Bedak Pavlek

v izvedbi Balantičeve šole - Režija: Nevenka Godec Zupanc.

Vabi šolski odsek Zedinjene Slovenije

Kongres SDS

Socialdemokratska stranka Slovenije (SDS) se bo udeležila letošnjih državnozborskih volitev po popravljenem proporcionalnem volilnem sistemu, so soglasno in brez polemike razprave odločili delegati 6. kongresa SDS, ki je zasedal v Murski Soboti. Resolucija je sicer prilagodila zavezo z lanskega kongresa v Portorožu, da se Jan-

ševi socialdemokrati ne bodo udeležili volitev, če te ne bodo obsegale izvolitev 88 poslancev po dvokrožnem večinskem sistemu.

Kongres je prav tako soglasno sprejel resolucijo o „političnih zavezništvih SDS po spremembi ustave“ in tako izpolnil napovedi predstavnikov stranke, da se bodo delegati med drugim opredelili tudi do „potencialnih“ koalicij. Kot je poudarjeno v resoluciji, je cilj Janševih socialdemokratov oblikovati koalicijo, ki bo ostala skupaj tudi po volitvah, in sicer ne glede na volilni rezultat. Koalicijski partnerji naj bi „dolgoročno gradili na osamosvojitvenih in demokratičnih vrednotah Slovenske mladosti“. Socialdemokratska stranka je prepričana, da ji bo za volitve 2000 in za uresničevanje razvojnega programa do leta 2004 uspelo oblikovati koalicijo, ki bo na volitvah dobila najmanj relativno večino.

Delegati se v resoluciji o političnih zavezništvih niso mogli izogniti „razočaranju“ nad SLS+SKD Slovensko ljudsko stranko. „SDS ugotavlja, da je najožje vodstvo SLS+SKD enostransko prekinilo pogodbo o koaliciji Slovenija in da je del ožjega vodstva SLS+SKD prekršil sklepe lastnega kongresa, ki je podprl uveljavitev referendumске odločitve o dvokrožnem

Politična gonja proti Peterletu

Slovenska nacionalna stranka (SNS) je 5. septembra v DZ vložila predlog interpelacije o delu in odgovornosti zunanjega ministra Lojzeta Peterleta. Podpisniki zunanjemu ministru Peterletu očitajo, da je ravnal protidržavno, protiustavno in protislovensko, ko se je konec avgusta z avstrijsko kolegico Benito Ferrero-Waldner dogovoril, da bodo odlok Avnoja iz leta 1944 in z njim povezana denacionalizacijska vprašanja obravnavali strokovnjaki na dvostranski ravni.

„Interpelacijo sem pričakoval kot naravni zaključek politične gonje, ki ne traja samo nekaj mesecev, ampak že nekaj let,“ je zunanji minister Peterle komentiral interpelacijo ter dodal, da na interpelacijo ne bo imel težav odgovoriti.

Zunanji minister Lojze Peterle je nato komentiral dogajanje na sestanku koordinacije parlamentarnih strank o stališču do Avnojskih sklepov. Kot je Peterle dejal, pri tem ne želi asistirati in je koordinacijo predčasno zapustil.

Po Peterletovih besedah nekateri vztrajajo tam, kjer je bila spočeta podlaga za petdeset let totalitarizma, pri tem pa sam kot minister, ki je prisegel, da bo deloval v skladu s slovenskimi zakoni, ne želi sodelovati. „Nekateri želijo pogovor o zadevah, o katerih nas nihče, niti Haider ne sprašuje“, je dejal minister Peterle. Predsednik Milan Kučan se je po njegovem s tem, ko je postavil ta vprašanja, postavil na levo stran in ni predsednik vseh Slovencev.

Zunanji minister je zatrdil, da ni prejel nobenega odgovora na vprašanje, v čem je vlada popustila Avstriji, v čem je spremenila stališče prejšnje vlade.

ALI VESTE
KAJ DELAMO?

SLOVENSKI TELEFONSKI IMENIK

540

ROJAKOV, KI SO BILI VPISANI V PREJŠNJEM IMENIKU, ŠE NI JAVILO SLOGI VELJAVNOST ALI SPREMEMBO SVOJE ŠTEVILKE. TO STORITE TAKOJ, DA BO IMENIK DOPOLNJEN.

TELEFON 4656-6565

SLOGA DA VEČ! V SLOGI JE MOČ!

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke na ime "Eslovenia Libre"

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 12. septembra 2000

1 dolar	242,32 SIT tolarjev
1 marka	106,44 SIT tolarjev
100 lir	10,75 SIT tolarjev

KJE SO ZDRAVNIKI?

Pomanjkanje splošnih zdravnikov ponekod v Sloveniji je eden od perečih problemov v slovenskem zdravstvu in bi - če se ne bo nič storilo - lahko vodilo v kolaps, je na redni časnikarski konferenci ministrstva za zdravstvo opozoril državni sekretar za osrednjo zdravstveno dejavnost Franc Cukjati.

večinskem sistemu in koalicijo s SDS,“ so zapisali v resolucijo. Ob tem so delegati pozdravili „ravnanje tistih nekdanjih funkcionarjev in članov SLS+SKD, ki so se takšnemu nedemokratičnemu ravnanju uprli in ustanovili novo stranko“.